

Baptistas ir katalikė susipažino Pakutuvėnų bažnyčioje

Irena DIRGĖLIENĖ

Kas miesto žmones gena į kaimus? Ko jie ten ieško ir ką patys - gera ar bloga - atneša vietos gyventojams? Du plungiškiai Alina ir Stasys Veitai jau metus gyvena savo sodyboje Alsėdžių seniūnijos Krapštikių kaime. Vietiniai apie juos sako: mandagūs, paslaugūs, bet kažkokie keisti. Ir tas jų tikėjimas... Toks paslaptingas apibūdinimas negalėjo nesukelti mūsų smalsumo ir nenuvesti prie Veitų trobos slenksčio. Kuo tas naujųjų krapštikiškių keistumas pasireiškia ir kas per tikėjimas, taip stebinantis vietinius žmones? Netrukom išsiaiškinti, jog kaimiečiams keistai atrodo, kad seną savo trobą Alina ir Stasys Veitai bando paversti miestietišku būstu, kad Alina pardavė karvę ir laiko ožkų, kad atvykėliai nei patys taurelę kilnoja, nei kitiems siūlo. Kaimynai ir daugiau tų keistenybių mato, bet labiausiai kuždėtis juos verčia tai, jog Alina yra katalikė, o jos Stasys - baptistas.

**Saviškiai,
bet dar... ne savi**

Kaimo žmonių nuojauta teisinga: ir Alina, ir Stasys yra įdomūs žmonės. Ir ne dėl skirtingų tikėjimų, nors šis faktas vietos gyventojams - pats pikantiškiausias. Matyt, todėl, jog ne vienas žodį „baptistas“ išgirdo pirmą kartą. Kai pasakėm, kad baptistai nėra sektantai ir net sovietiniais metais jų bendruomenių buvo Vilniuje, Biržuose, Ylakiuose, Klaipėdoje bei Kaune, mūsų pašnekovai iš pradžių lyg ir nusivylė, bet netrukus vėl nepatikliai kraipė galvas. Girdi, ir jehovistų buvo sovietiniais metais, o jie tai esą tikri sektantai. „Katalikai, evangelikai, liuteronai - čia tai tikėjimai, o kažkokie baptistai...“ - numojo ranka vienas krapštikiškis.

Tik išgirdęs, kad baptistai sovietiniais metais buvo susijungę su krikščionimis evangelikais, pašnekovas šiek tiek sutriko. „Velniai jų nematė, juk Dievas vis tiek vienas“ - sutiko žmogus. Ir gan atidžiai klausėsi, kad baptistų tikėjimas atsirado Anglijoje kaip radikalaus protestantizmo srovė. Kad vieninteliu tikėjimo šaltiniu jie pripažįsta Bibliją ir kad graikiškas žodis „baptistas“ reiškia krikštytoją. Jam patiko, jog baptistai krikštija tik suaugusius ir jau galinčius suvokti krikšto prasmę. „Vadinasi, tas naujasis kaimynas - mūsų šalis“, - nusprendė žmogus ir mostelėjęs ranka parodė, kur gyvena Alina ir Stasys Veitai.

Ugnis ir vanduo

Jie kartu jau nuo 2001-ųjų, tačiau tik gimus mažajam Stasiukui sumanė keltis į kaimą. Norėjo, jog sūnelis augtų laisvėje ir erdvėje, kurios nekausto gamyklų kaminai, aukšti namai ir miesto triukšmas. Stasys Veitas - miestietis, išbandęs daugybę amatų, kurie ir dabar maitina jo šeimą. Gimė ir augo pedagogės bei žurnalisto šeimoje. Šeimoje buvo trys vaikai, dabar likęs tik jis ir sesuo.

Alina - tėvų lepūnėlė. Ne tik jauniausia, bet ir augusi kartu su penkiais broliais. Šie, matyt, pavydėdami išskirtinės tėvų meilės ne kartą yra ją nuskriaudę, bet kam taip nebuvo nutikę vaikystėje? Alina gimė ir augo kaime, tačiau vos baigusi mokyklą išlėkė studijuoti į miestą ir daugiau į kaimą negrįžo.

Šie du bendrauti mėgstantys ir mokantys žmonės - labai skirtingi. „Ugnis ir vanduo“, - sako juos pažįstantys. Bibliotekininkės specialybę turinti Alina - nerimstanti, aktyvi, visuomeniškos sielos

moteris, nors kartu ir labai pastovi. Prieš dvidešimt metų, gavusi paskyrimą į Plungę, atvyko ir čia pasiliko. Nesiblaškę, nieieškojo nei lengvesnės duonos, nei spalvingesnio gyvenimo, o Stasys iš pirmo žvilgsnio atrodo labai ramus, gan užduras, romantiškas. Vis dėlto ne Alina, o jis per tuos prabėgusius metus daug kur pabuvojo, daug ką pamatė. Ir kur tik jo nenuvedė gyvenimo keliai... Beklajantį po plačiąją Rusiją paviliojo ir baptistų tikėjimą.

Apie erkes ir aukso plovėjus

Stasį Veitą gyvenimas nubloškė į Chabarovsko kraštą, kur jis dirbo eiguliu. Vėliau įsidarbino suvirintoju aukso plovėjų artelėje „Rodina“. Artelė buvo didžiulė - joje dirbo apie 3000 žmonių, daugiausia vyrų. Aukso plovėjai, sudarę sutartis su valstybe, pakildavo į kalnus ir nusileisdavo tik sutartims pasibaigus. Po to vėl naujos sutartys ir vėl savotiškas atsiskyrėlių gyvenimas. Būdavo dienų, kai žmonės uždirbdavo po 180 rublių per dieną, o kiti per mėnesį tegaudavo 120 rublių. Tokie pinigai svaigino. Ir ne tik juos gaunančius, bet ir plėšikus. Krapštikiškis sako, kad vyrai vaikščiodavo ginkluoti šautuvais ir peiliais, todėl ne vienas konfliktas baigdavosi mirtimi.

Dirbdamas taigoje Stasys susidūrė su dar vienu žmogui ypač pavojingu baubu - erke. Erkinis encefalitas, Laimo liga kirtu vyrus vieną po kito. Jeigu kuris ir likdavo gyvas, jo laukdavo invalido gyvenimas. Šio nelemto vabalėlio įkandimo neišvengė ir Stasys. Niekada neužmirš pačios baisiausios savo gyvenimo nakties, kai išpiltas prakaito, draskomas traukulių manė, jog ryto nesulauks. Tą baisiąją naktį jis ir pasakė: „Dieve, jeigu tu esi ir aš liksiu gyvas, mudu dar susitiksime“. Tą vasarą jis ir pasikrikštijo.

Lietuvis, bet be pilietybės ir be lietuviško paso

Prieš vienuolika metų - 1996-aisiais - Stasys Veitas grįžo į Lietuvą. Jis nė jaust nenujautė, kas čia jo laukia. Mama jau sirgo vėžiu, sesuo mokėsi, o jis net įsidarbinti negalėjo. Dvejus metus Lietuvos valdžia nervus tampė, liepė iš Rusijos ambasados atvežti pažymą, kad jis - ne Rusijos pilietis. Nuvažiavo į Vilnių, iš ten nusiuntė į Klaipėdą. Klaipėdoje jam aiškiai pasakė, kad nežino, kuo remtis tokią pažymą išduodant, nes Stasys niekada nėra buvęs Rusijos piliečiu. Visa ši makalynė kainavo nemažai sveikatos, tad ieškoti ramybės Stasys atvyko į Pakutuvėnus.

Katalikų vienuoliai stebėjosi tokiu baptisto pasirinkimu, bet neprieštaravo ir leido pasilikti. Stasys daug meldėsi, dažnai giedodavo tuščioje bažnyčioje. Vieną tokią 1998 metų dieną bažnyčioje jis išvydo Aliną, kuri čia buvo atvažiavusi su draugais. Juodu pasikalbėjo. Ar moteris iškart krito Stasiui į akį? Šis nusišypsojo: „Ne, man tada atrodė, kad ji vėjus šneka“. Alina, išgirdusi šiuos vyro žodžius, tik nusijuokė ir pasakė, kad tie „vėjai“- pokalbis apie knygas, apie „Žemaičių saulutę“, kur moteris buvo parašiusi ne vieną straipsnį.

Moteriškos nuotaikos ar miesto ilgesys?

Kai po trejų metų per evangelizaciją jie susitiko Plungėje ir vienuolis pabandė juos supažindinti, Stasys tik nusijuokė ir pasakė, kad jie jau pažįstami. Taip nuo 2001-ųjų ir nesiskyrė. Penkerius metus gyveno be vaikų. Dabar jų abiejų visas džiaugsmas, laimė ir visa, kas gražiausia bei geriausia šiame gyvenime, - jų mažasis Stasiukas. Kai vyras išvažiuoja į darbą viename ar kitame mieste, Alinai būna be galo liūdna. Jeigu ne mažylis, moteris jokių būdu nesutiktų gyventi kaime. Net ir su mama, kuri, vos jiems atvažiavus į Krapštikius, persikėlė pas dukrą.

Alina - visuomeniška. Jai įdomu ne tik tai, kas vyksta jos pašonėje, bet ir kuo gyvena Plungės, Klaipėdos, kitų miestų žmonės. Augindama sūnelį ir todėl visas savo dienas leisdama kaime, ji itin

aštriai pajuto, kaip svarbu mokėti vairuoti automobilį. Krapštikiškė, nors ir raginama vyro, vis dar nedrįsta sėsti prie vairo. Gal todėl kartais Alina visiškai nesidžiaugia nei kaimo ramybe, nei gamtos grožiu, nei sveiko gyvenimo būdu. Jai norisi suktis įvykių verpete, kvėpuoti oru, kuriame daug judėjimo, spalvų, išpūdžių. „Tokios jau tos moterys, - sakė Stasys, - viskas priklauso nuo jų nuotaikos“.

Pavardės raktas

Veitas - ką reiškia ši pavardė? Ar ji prūsiška, vokiška, o gal angliška? Stasys Veitas sako, kad Skuodo rajone, iš kur kilęs jo tėvas, tokių pavardžių galybė. Vieną kartą, pavartęs Skuodo telefonų knygą, jis net išsigando tokios gausybės galimų giminaičių, tačiau kitose vietovėse ta pavardė itin reta. Jos kilmės Stasys nežino. Žino tik, jog tas žodis anglų kalboje reiškia laukimą, vokiečių kalboje - talpumą, platumą. O gal tai ir yra jo likimo raktas?

Gal Stasio pavardė ir nulėmė gyvenimo būdą, kuriame tilpo klajoklio kasdienybė, Rusijos taigos platumos, aukso ieškotojo karštligė. O laukimas? Laukti jis tikrai moka. To išmoko ne tik po pasaulį klaidžiodamas, dirbdamas su aukso plovėjais ar ilgai ir kantriai laukdamas, kol Lietuvos valdžia pagaliau pripažins, kad jis, Stasys Veitas, tikrai yra Lietuvos sūnus.

Daug kas pasikeitė ir Alinos gyvenime po to, kai ji tapo Veitiene. Paskendusi kaimiškoje ramybėje moteris laukia dienų, kurias papuoštų susitikimai su įdomiais žmonėmis, pašnekesiai, spalvingi išpūdžiai.

O abu drauge laukia kol užaugs jų sūnus - Stasys Veitas, kuriam tėvai padovanos ne tik savo turta, bet ir sukauptą didžiulę gyvenimo patirtį.